

Zegel van koning Salomo in een wortelstok

■ Probaat middel tegen fijt, negenogen en blauwe plekken

De bouw van de tempel wilde niet vlotten. De architecten zaten met een onwillige steen die maar niet op z'n plaats was te krijgen. Een arbeider wist raad en koning Salomo luisterde naar hem.

"In het bos groeit een springwortel met toverkracht", zei de arbeider. Salomo ging mee in het bos. Toen een specht de springwortel naar zijn nestholte bracht, schreeuwden de mannen. De specht schrok en liet de springwortel vallen. Een architect raakte met de springwortel de steen aan die daardoor in beweging kwam en op zijn plaats kon worden ge-

zet. Koning Salomo trok zijn zegelring van zijn vinger en drukte het hexagram in de wortelstok. Sindsdien heet de springwortel Salomonszegel.

Prachtig verhaal. De tekeningen vond ik in het oude leesboekje voor de lagere school "Bosleven" van J. de Jonge, in 1948 uitgegeven door J.B. Wolters, Groningen en Batavia. De tekening van koning Salomo en de knielende arbeider is van Cornelis Jetses. Bij de tekening van de wortelstok staat geen auteur. Je ziet vier "zegels". Het zijn wonden, oude plekken waarop de stengel van Salomonszegel heeft gestaan. De wortelstok groeit steeds door en vormt rechts een nieuwe bloeistengel. Salomonszegel is een mooie naam, ontleend aan een mythe. In Drenthe heet de plant heel anders, namelijk motte-mit-keunen of motte-mit-biggen. Het lijkt of onder de grote bladeren (de zeug) een rij biggen melk drinkt. De magie van deze wilde bosplant is niet verdwenen. Salomonszegel heeft medicinale krachten en wordt zowel inwendig als uitwendig toegepast in een tonicum en in smeermiddeltjes tegen kneuzingen, wondroos, fijt en negenogen. Fijt is een diepe en pijnlijke huidontsteking. Negenogen is een karbonkel of

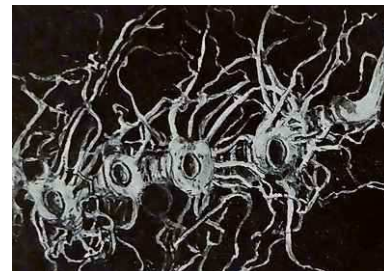

Salomonszegel. Hero Moorlag

koolzweer, een groep steenpuisten bijelkaar. De geneeskracht zit in de saponinen en flavonoiden. Maar pas op, de bessen zijn giftig.

Eenzaadlobbigen

Een boon heeft twee helften, twee zaadlobben, net als een pinda. Tussen de zaadlobben bevindt zich het kiempje. Het voedsel in de zaadlobben laat het kiempje groeien tot plant. Grassen en korensoorten zijn eenzaadlobbig. Je herkent eenzaadlobbigen direct aan de parallelnervige bladeren.

Vier "zegels" op de wortelstok. Uit: Bosleven, 1948

In een rijk eiken- en beukenbos groeien vier soorten eenzaadlob-

bigte wilde planten: lelietje-derdalen, dalkruid, zevenster en Salomonszegel. Zevenster ken ik alleen van een beekdalbosje langs het Oude Diep en van de Zeijerstrubben. De andere drie eenzaadlobbigen bloeien in het Spaarbankbos en het Kremboongbos. Alle soorten dragen rode of blauwe bessen die giftig zijn. Salomonszegel is de grootste van de vier. De plant kan bijna een meter groot worden. ■

Hero Moorlag

Koning Salomo luistert naar de geknielde arbeider.

Uit Bosleven, 1948

Bermen moeten aantrekkelijk blijven voor insecten

Onbegrip en weerstand bij het zien van gemaaide berm, terwijl de eikenprocessierups (epr) welig tiert. Inmiddels is duidelijk dat ondergroei zo belangrijk is voor de natuurlijke bestrijding van de epr. Veel bloemen zijn nog niet tot bloei gekomen, hebben nog geen zaad gezet. Veel grassen bieden de perfecte schuilplaats voor natuurlijke vijanden van de epr. De bloemen zijn hard nodig, omdat ze voedsel bieden voor sluipwespen. Maar er speelt nog een andere rol, die van het aanzicht. Een ritje door Drenthe laat de diversiteit in maaibeeld zien. Rijkswaterstaat maait sinds vorig jaar niet twee keer de hele berm, maar doet dit nu gefaseerd. In het najaar wordt alles gemaaid, nu een meter uit de kant. De berm blijft aantrekkelijk voor alle insecten, maar ook voor mensen.

'Ho, dat vind jij!'

Dan kijk ik verbaasd, hoe kun je dit nu niet mooi vinden. Maar het geeft wel gelijk het verschil aan. De een houdt van strak, glad, netjes, geen grasje te lang, geen stoepplantje tussen de tegels. Of de tuin vol steen en hier en daar een struikje en plantenbakken. Of de bijen er blij mee zijn, is een ander verhaal. De ander kijkt naar wat de beestjes nodig hebben. Zorgt voor een altijd bloeiende tuin, rommelhoekjes, een egelsnelweg en kijkt 'moeilijk' als de grasmaai-

Biljartlaken berm en dus eikenprocessierups. Grietje Loof

er in de straat rondrijdt. Nu maak ik mij druk om gemaaide berm en eikenbomen met linten getooid.

Klein budget

Het zit zo, heb je als eik een lint verdiend, dan sta je in de picture en krijg je bezoek van mannen in witte pakken. Zij gaan de epr nesten met een stofzuiger te lijf en verwijderen daarna de linten. De gemeente heeft er nog een klein

budget voor uitgetrokken en daarna is het op. Dan kun je klagen en roepen maar dat heeft weinig zin. Wat zin heeft is je afvragen hoe het zover heeft kunnen komen en wat je er zelf aan kunt doen.

Als je de nieuwsberichten een beetje leest dan weet je dat Hoogeveen in de top 10 staat met versteende tuinen. In de zomer veroorzaakt het aardig wat hittestress en er valt geen insect te vinden! Dat doen we toch heel goed

met elkaar. Tussen Rotterdam en Amsterdam is het NK Tegelwippen momenteel. Dat is een tegel eruit, plant erin. Ik zie voor Hoogeveen nog veel kansen liggen. Normaal zeg ik: „En nu naar buiten, want daar gebeurt het”. Nu zeg ik: „Naar buiten, naar buiten, maar pas op voor de plaagbeestjes.” ■

Grietje Loof,
IVN-afdeling Hoogeveen

ivn natuur
educatie

HOOGVEEEN

Onzichtbare wereld

Woensdag 8 juli om 9.30 uur bij 't Struunhuus in het Steenbergerpark. Speciaal voor jongeren van 12 t/m 15 jaar is er in de zomervakantie de activiteit De onzichtbare Wereld. Heb je een smartphone, een eigen internetverbinding en een Instagram-app op je telefoon, dan daagt IVN je uit om de onzichtbare wereld zichtbaar te maken! Je kunt met een groepje het park in, maximaal 3 of minder. Elke groep voert de volgende opdracht uit: Maak een sterk ingezoomde foto van een object in de natuur van het Steenbergerpark. Maak een foto van de omgeving van het object, waarop je het object zelf nog kunt zien. Zet beide foto's op Instagram met de coördinaten van het juiste rasterhokje op de kaart van het Steenbergerpark (bijvoorbeeld AA01 - BV62) en plaats bij de foto de hashtag #ivnonzichtbarewereld, zodat anderen daarop kunnen zoeken. Probeer dan met jouw groepje (of alleen) de objecten van de anderen te vinden met behulp van de gerasterde kaart en de foto's op Instagram met de hashtag #ivnonzichtbarewereld.